

ADALET TOHUMU

Adalet nedir? Herkese eşit davranmak her zaman adil olmak anlamına mı gelir? Peki, haklarımızı korurken başkalarının haklarını nasıl gözetebiliriz? Özgürlüğümüzün sınırları nerede başlar, nerede biter?

Adalet, yalnızca mahkemelerde değil; evde, okulda, oyunlarda ve arkadaşlık ilişkilerimizde de karşımıza çıkar. Bazen bir karar verirken, bazen bir haksızlığa karşı çıkarken, bazen de yaptığımız hatanın sorumluluğunu üstlenirken adaletle ilgili seçimler yaparız. Şimdi bu seçimler üzerine düşünmeye ve adaletin farklı yönlerini birlikte keşfetmeye ne dersin?

1. Birinden şüphelenmek, onu suçlamak için yeterli midir? Neden?

2. Herkesin suçlu olduğuna inandığı bir kişi gerçekten masum olabilir mi? Nasıl?

3. Birini dinlemeden hakkında karar vermek neden haksızlığa yol açabilir?

4. Kendimizi savunmak ile başkalarının haklarını savunmak arasında nasıl bir ilişki vardır?

5. Hiçbir kuralın olmadığı bir dünyada insanlar hayat nasıl olurdu?

6. Bir insanın özgürlüğü, başka birinin özgürlüğünü sınırlandırabilir mi? Nasıl?

7. Bir kişinin yaptığı hata yüzünden herkesin cezalandırılması adil midir? Bu uygulama nelere sebep olabilir?

8. Bir arkadaşımızın yanlış davranışını engelleyemediğimizde biz de sorumlu olur muyuz? Neden?

9. Yakın arkadaşımız haksızlık yaptığında onu korumak mı, doğruyu söylemek mi daha önemlidir?

10. Hata yapan birinin özür dilemesi yeterli midir, yoksa davranışının sonuçlarını da düzeltmesi gerekir mi?

TİMAŞ OKUL
TİMAŞ ÇOCUK

ADALET TERAZİSİ

Herkese Eşit Davranmak, Her Zaman Adil midir?

Adalet ve eşitlik birbirine çok yakın iki kavramdır. Ancak bazen herkese aynı şekilde davranmak, herkesin hakkını korumak için yeterli olmayabilir.

Aşağıdaki durumları incele. Sence hangileri adil?

Durum	Adil	Adil Değil
Öğretmen, bütün öğrencilere aynı süreyi vererek sınav yapıyor.	☐	☐
Ayağı incinen bir öğrenciye merdivenleri kullanmaması için asansör izni veriliyor.	☐	☐
Bir öğrenci konuştuğu için bütün sınıf teneffüsten mahrum bırakılıyor.	☐	☐
Okul takımına yalnızca öğretmenin en sevdiği öğrenciler seçiliyor.	☐	☐
Görme güçlüğü yaşayan bir öğrenciye büyük puntolu sınav kâğıdı veriliyor.	☐	☐

Şimdi Terazi Senin Elinde!

Sınıfınıza 12 yeni kitap geldiğini düşün. Bazı arkadaşların evlerinde çok sayıda kitaba sahipken bazılarının hiç kitabı yok.

Kitapları herkese eşit sayıda mı dağıtırdın, yoksa arkadaşlarının ihtiyaçlarını mı dikkate alırdın? Neden?

.....

.....

.....

DEDEKTİFİN ADALET DOSYASI

KAYIP ÇİLEĞİN SIRRI | MASUMİYET KARİNESİ

Eksik Kanıtın Peşinde

Arkadaşları Mustafa'yı suçlamaya başlamışken sen olsaydın nasıl davranırdın?

Gerçeği öğrenmek için üç araştırma sorusu yaz.

Araştırma Sorularım

1. .....
2. .....
3. .....

Mustafa'nın yerinde olsaydın arkadaşlarına neler söylemek isterdin?

.....

.....

.....

Düşünelim

Bir insan suçsuz olduğunu kanıtlamak zorunda mıdır, yoksa onu suçlayanlar mı iddialarını kanıtlamalıdır?

3. ETKİNLİK – SÖZ HAKKI SENDE!

OPERASYON NOHUT PİLAV | SAVUNMA HAKKI

Bir de Beni Dinle!

Mustafa, Pilavcı Hilmi Amca'nın dükkânında tabağına arkadaşlarından daha az pilav konulduğunu fark eder. Ancak durumu anlatmaya çekinir. Çünkü pilavın bir kısmını yediğinin düşünülebileceğinden korkar.

Peki, haksızlığa uğradığımızı düşündüğümüzde kendimizi nasıl savunmalıyız?

Sen Olsaydın Ne Söylerdin?

Mustafa'nın yerinde olduğunu düşün. Hilmi Amca'nın yanına giderek durumu anlatmaya karar verdin. Neler söylerdin?

.....

.....

.....

KURALLAR TATİLDE!

SIFIR KURAL SINIFI | ÖZGÜRLÜĞÜN SINIRLARI

Kuralsız Bir Gün Mümkün mü?

Sıfır Kural Sınıfı kitabında Yiğit ve arkadaşları kuralların olmadığı bir hayatın daha özgür olacağını düşünür. Ancak kurallar kaldırılınca kantinde, oyunlarda ve sınıf kitaplığında işler pek de bekledikleri gibi gitmez.

Bir günlüğüne okulundaki bütün kuralların kaldırıldığını hayal et! Sence neler yaşanırdı?

Aşağıdaki durumlarda neler olabileceğini düşün. Ortaya çıkabilecek sorunları ve bunları önlemek için önerdiğin kuralları yaz.

Kuralsız ortam	Neler yaşanabilir?	Nasıl bir kural koyardın?
Okul törenlerinde sınıf sıraları kaldırılıyor.	.....	.....
Kütüphanede konuşmak serbest oluyor.	.....	.....
Ders zilleri kaldırılıyor.	.....	.....

Düşünelim

Kurallar özgürlüğümüzü sınırlar mı, yoksa herkesin özgür olabilmesini mi sağlar? Nasıl?

SAHNEDE ADALET VAR!

SUFLE SEVERLER SAHNESİ | SUÇUN ŞAHSİLİĞİ

Bir Hata, Herkese Ceza mı?

Adem Öğretmen, bazı öğrenciler konuştuğu için bütün sınıfın çizgi film izleme etkinliğini iptal etmişti. Merve ise hiçbir şey yapmadığı hâlde cezalandırılmasına itiraz etmişti.

Şimdi hikâyenin yönetmeni sensin!

Görevin: Hem sınıf düzenini koruyan hem de kimsenin haksız yere cezalandırılmadığı bir çözüm üretmek. Neler yapardın? Adem Öğretmen'e neler söylerdin?

.....

.....

.....

DOSTLUK MU, ADALET Mİ?

ÇOK ŞIK HAYALLER | ADALET VE SORUMLULUK

Zor Bir Karar!

Çok Şık Hayaller kitabında Cenk, uyarılara rağmen sınıfta topla oynamaya devam eder. Öfkeyle vurduğu top Defne'nin yaralanmasına neden olur. Bazı öğrenciler Cenk'in ceza almasından çekinirken bazıları yaşananları öğretmene anlatmak ister. Sen de olayın tanığısın. Üstelik Cenk senin yakın arkadaşın! Ne yapardın?

A. Arkadaşımı korurum.
Cenk'in ceza almasını istemediğim için olayı anlatmam.

B. Gerçeği anlatırım.
Gördüklerimi eksiksiz aktarır, kararı öğretmenime bırakırım.

TİMAŞ OKUL
TİMAŞ ÇOCUK

Hangi yolu seçerdin? Neden?

.....

.....

Kararın Cenk'i, Defne'yi ve sınıf arkadaşlarını nasıl etkilerdi?

.....

.....

Düşünelim

(Cenk yerine hiç tanımadığın bir öğrenci aynı davranışı yapsaydı kararın değişir miydi?)

ADALETİN ANAHTARLARI

Sence adaletin kapısını hangi davranışlar açar? Anahtarların üzerine adil bir insanın sahip olması gerektiğini düşündüğün özellikleri yaz.

Seçtiğin özelliklerden hangisini günlük hayatında daha sık kullanmak istersin?

_____

_____

_____

_____

TİMAŞ OKUL
TİMAŞ ÇOCUK

ADALETİ ÇİZGİLERLE ANLAT!

Haksızlık ve adalet birer resim olsaydı nasıl görünürdü? Birbirine dolanan çizgiler, dışarıda kalan şekiller, birleşen parçalar... Çizgilerin ve renklerin de anlatacak bir hikâyesi olabilir!

Haksızlık	Adalet
Birbirine çarpan çizgiler 	Birbirine yol açan çizgiler
Bir köşeye sıkışmış şekiller 	Kendine yer bulabilen şekiller
Birbirinden kopuk parçalar 	Bir araya gelerek bütün oluşturan parçalar
Diğerlerini örten büyük bir şekil 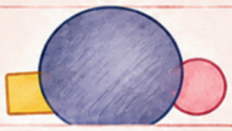	Birbirinin görünmesine izin veren şekiller
Bir noktada düğümlenen çizgiler 	Farklı, yönlere özgürce uzanan çizgiler
Birbirine ulaşamayan yollar 	Bir noktada buluşan yollar

BENİM ADALET SEMBOLÜM

ADALETİN SEMBOLÜ

Adaletin sembolü genel olarak terazi olarak kullanılır. Sen bir sembol tasarlasaydın ne olurdu? Neden bu sembolü seçerdin?

Sembolünü buraya çiz.

Neden bu sembolü seçerdin?

TİMAŞ OKUL
TİMAŞ ÇOCUK

TİMAŞ OKUL TİMAŞ ÇOCUK

ADALET EVDE BAŞLAR!

Şimdi ailenle birlikte küçük adalet deneyleri yapmaya ne dersin? Her etkinlikte birbirinizin düşüncelerini dinleyin, kararlarınızı gerekçelendirin ve adil çözümler bulmaya çalışın.

1. Kekin Adaleti

EŞİTLİK • PAYLAŞMA • İHTİYAÇLARI GÖZETME

Ailece bir kek hazırlayın. Keki paylaştırma görevini bu kez sen üstlen! Ancak herkesin isteği farklı: Biri çok aç, biri tok, biri de yalnızca küçük bir dilim istiyor.

Görevin: Önce keki eşit dilimlere ayır. Ardından herkesin isteğini dinleyerek paylaşımı yeniden düşün.

Birlikte tartışın: Herkese eşit büyüklükte dilim vermek mi, herkesin ihtiyacını dikkate almak mı daha adil? Herkes aynı büyüklükte dilim isterse ne yaparsınız?

2. Evimizin Görev Kurası

SORUMLULUK • İŞ BÖLÜMÜ • HAKKANİYET

Evde yapılması gereken işleri küçük kâğıtlara yazın: Sofrayı kurmak, çiçekleri sulamak, masanın ayağını tamir etmek, oyuncakları toplamak, masayı silmek...

Kâğıtları katlayıp bir kutuya koyun. Herkes sırayla bir görev çeksin.

Oyunun sürprizi: Görevler dağıtıldıktan sonra herkes kendi görevini değerlendirsin. Yaşı, becerileri veya o günkü durumu nedeniyle zorlanacak biri varsa görevleri yeniden paylaşın.

Birlikte tartışın: Adil bir iş bölümü, herkesin aynı miktarda iş yapması mıdır, yoksa herkesin yapabileceklerine göre sorumluluk alması mı?

3. Harçlık Meclisi

EŞİTLİK • İHTİYAÇ • KARAR VERME

Üç çocuklu hayalî bir ailenin 300 oyun parası var, Çocuklar 7, 10 ve 13 yaşlarında. Her birinin ihtiyaçları ve biriktirmek istediği şeyler farklı.

7 yaş	10 yaş	13 yaş
Boyama malzemesi almak istiyor.	Yeni bir kitap için para biriktiriyor.	Ulaşım ve okul ihtiyaçlarını karşılıyor.

Görevin: Ailenle birlikte 300 oyun parasını paylaştır. Önce eşit dağıtımı, sonra çocukların ihtiyaçlarını dikkate alan farklı bir dağıtımı deneyin.

Birlikte tartışın: Büyük olan çocuğa her zaman daha fazla harçlık mı verilmelidir? Bir paylaşımın adil olup olmadığına karar verirken nelere dikkat etmeliyiz?